

De Sleutelbrug

vrijzinnig humanistisch tijdschrift | regio Brugge

Driemaandelijks tijdschrift | jaargang 14 NR 3
JULI - AUGUSTUS - SEPTEMBER 2016

AFGIFTEKANTOOR Gent X - P309626
AFZENDADRES Beenhouwersstraat 1-3 8000 Brugge
v.u. William Pharasyn Jeruzalemstraat 12 8000 Brugge

de mens.nu
is vrijzinnig humanistisch

- 06 Themadossier Gevangeniswezen
- 11 Lentefeest en Feest Vrijzinnige
Jeugd Brugge
- 17 Brugs & Vrijzinnig: Febe Van Ryckegem

Inhoud

- 03**   **Edito**
De Panama kanker
-
- 04**   **Actueel**
KA1 Brugge Centrum - Inleefreis KA 4 Kovalam
-
- 06**   **Themadossier**
Gevangeniswezen - deel 2
-
- Aankondigingen**
- 10**   Zondagsgesprek
10   40 jaar Vermeylenfonds Brugge
15   Tentoonstelling Linda Vermeulen
-
- 14**   **Waar naartoe**
-
- Nieuws**
- 11**   uit de verenigingen HWV/OVM Brugge
16   uit het huisvandeMens
19   uit de verenigingen CGSO Brugge
-
- 17**   **Brugs & Vrijzinnig**
-
- 22**   **Het vrijzinnig centrum in woord en beeld**
-
- 23**   **Samenleven**
Gender Contact West-Vlaanderen
-
- 27**   **Gedicht Joris Vanhaelewyn**
-
- 28**   **De Vrijzinnige telefoongids**

Colofon

De Sleutelbrug

ALGEMEEN

De Sleutelbrug is een contact-, informatie en actieblad van het Vrijzinnig Centrum Brugge De Sleutelbrug. De inhoud ervan wordt grotendeels bepaald door bijdragen van lezers en publicaties van de Brugse vrijzinnige verenigingen.

Ondertekende artikels die in de De Sleutelbrug worden opgenomen drukken niet noodzakelijk het standpunt uit van de Vrijzinnige Gemeenschap. De redactie eigent zich het recht toe ingezonden artikels of lezersbrieven in te korten of de publicatie ervan eventueel te weigeren. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de steun van de Instelling Morele Dienstverlening West-Vlaanderen.

Ons tijdschrift wordt gedrukt op ecologisch verantwoord papier, waarmee de redactie een duidelijk engagement naar meer duurzaamheid levert. Dit papier bestaat uit gerecycleerd papier en uit FSC zuivere vezel. De Forest Stewardship Council, die dit papier het streng gecontroleerd FSC keurmerk heeft gegeven, streeft naar een wereldwijd verantwoord bosbeheer.

CORRESPONDENTIE

Op- en aanmerkingen, lezersbrieven, artikels en bijdragen kunnen overgemaakt worden aan:

William Pharasyn • verantwoordelijke uitgever
Jeruzalemstraat 12 • 8000 Brugge
E info@vrijzinnigbrugge.be

KERNREDACTIE

Johan Ackaert, Jo Debruyne, Dicky Antoine, William Pharasyn met de medewerking van Lieve De Cuyper, communicatieverantwoordelijke Vrijzinnige Gemeenschap West-Vlaanderen

BERICHT AAN DE LEZERS

Uw persoonlijke gegevens worden, behoudens bezwaar van uw kant, opgenomen in een bestand dat beheerd wordt door het huisvandeMens (pcmd), Jeruzalemstraat 51 te 8000 Brugge. Ze worden uitsluitend gebruikt om u verder te informeren over de activiteiten van de diverse vrijzinnige verenigingen. Overeenkomstig de wet tot bescherming van de persoonlijke levens sfeer met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (08/12/92) kunnen wij u op eenvoudig verzoek kennis geven van uw gegevens in ons bestand, ze eventueel corrigeren of verwijderen.

www.facebook.com/groups/VCDeSleutelbrug

WENST U ZICH KOSTELOOS TE ABONNEREN OP ONS TIJDSCHRIFT?

Stuur een mail naar info@vrijzinnigbrugge.be met uw naam, adres en email adres. U krijgt het tijdschrift dan driemaandelijks in uw bus.

Wenst u zich te abonneren op de 3-wekelijkse nieuwsbrief van vrijzinnig West-Vlaanderen?

Surf dan naar www.vrijzinnigwestvlaanderen.be of stuur een mail met uw naam, adres en email adres naar:

lieve.decuyper@demens.nu.

VERHUIST U BINNENKORT?

Als u in de nabije toekomst van plan bent te verhuizen, laat ons dan uw nieuw adres weten. Zo blijft u op de hoogte van Vrijzinnig Brugge.

Edito

De Panama

kanker

WILLIAM PHARASYN
voorzitter VC Brugge

beste vrienden

In de krant "De Tijd" verscheen recent een reeks over kanker en meer bepaald over de recente evolutie in vroegtijdig opsporen en genezen van deze ziekte. Gezien het karakter van de krant werden er enkele significante cijfers vermeld: de economische tol van kanker wordt geraamd op bijna duizend miljard dollar. De menselijke tol: 8 miljoen doden per jaar. In België krijgt 28 procent van de Belgen de diagnose voor zijn 75ste. Door veroudering, roken, overgewicht, alcohol, ongezonde voeding en te weinig beweging neemt dat aantal in absolute cijfers toe. Maar gezien de recente evolutie, hoeft dit niet zo te blijven. Jarenlang onderzoek heeft wetenschappers en artsen zover gebracht dat ze op het punt staan kanker te degraderen tot een chronische ziekte. Met precisiegeneeskunde, op maat van de patiënt, een hyper gepersonaliseerde aanpak in plaats van chemo- en radiotherapie. Onderzoekers kijken op moleculair niveau wat er fout loopt in de genen van een kanker cel, ze gaan op zoek naar de zwakke plek van de kanker cel. Ons land profileert zich positief in de strijd tegen kanker. We hebben, in vergelijking met andere landen, een zeer groot aantal klinische studies naar kanker. Belgische artsen kunnen vaak als eerste nieuwe medicatie uittesten. Onze onderzoekers zijn goed op weg om de code van kanker te kraken. Wereldwijd trekken we hier mee de aandacht. Maar dit alles kost geld, heel veel geld. Zo zou de nieuwe golf van immuuntherapieën over vier jaar alleen al 372 miljoen euro kosten. Als we alle innovatieve kan-

kerbehandelingen bekijken, wordt de kostprijs geraamd op 778 miljoen euro. Sommige noemen deze (r)evolutie het failliet van de sociale zekerheid als we dit ter beschikking van alle kankerpatiënten willen stellen.

M.a.w. we hebben de technologie en de middelen maar niet genoeg geld.

Misschien moeten we het geld gaan zoeken in de verborgen wereld van schermbedrijven op de Britse Maagdeneilanden, in Panama en andere exotische oorden. Helaas maken nog altijd Belgen gebruik van schermbedrijven in belastingparadijzen. Ze werden daarbij geholpen door banken die tijdens de bankencrisis "gered" zijn met belastinggeld. Belastinggeld dat niet gebruikt is kunnen worden voor onderzoek naar kanker. Misdadig, asociaal, egoïstisch, schurkenstreken.

Om lichamelijke kanker te bestrijden, heb je als mens "courage, moed" nodig. Om de Panama kanker te bestrijden is er politiek moed nodig. De lichamelijke kanker heeft nog veel geheimen, de structuren, de routing van de Panama

kanker zijn ons bekend. Wanneer zal "de burger" eens een duidelijk signaal van zijn verkozenen krijgen, dat het ze menens is met de strijd tegen de Panama kanker? De discussies omtrent financiering van onderzoek naar en behandeling van verschillende soorten kankers zou op die manier eenvoudiger worden. Maar misschien ben ik nu te naïef?

Ondanks alles, wens ik u een schitterende zomer toe! Geniet van de terrasjes in onze mooie stad, verbreek de verbinding even met de e-wereld, durf uw laptop, I phone en andere verslavingen thuis te laten en maak tijd voor uw gezin, familie en vrienden. Het zal u goed doen!

PS: het lot blijft ons achtervolgen. Na de ongelukkige samenloop van het interview met de vertegenwoordigers van de Islam in ons vorig nummer en de aanslagen van 22 maart, vindt u in dit zomernummer een interview met de directeur van de gevangenis in Gent. Dit interview nam plaats in het begin van het jaar: er zijn daarom geen verwijzingen naar de gebeurtenissen van midden mei in sommige Belgische gevangenis.

Veel leesplezier!

actueel

↔↗↘↙ KA I Brugge Centrum

Inleefreis KA 4 Kovalam

Sociaal engagement en ondernemingszin zijn twee belangrijke pijlers in het Koninklijk Atheneum 1 Brugge Centrum. Dat resulteerde, na een dik half jaar vol activiteiten, in een mooie cheque die men begin maart kon overhandigen aan Jelle Rigole, vertegenwoordiger van SISP (Sebastián Indian Social Projects). Een jaar keihard werken loont want ze sprokkelden maar liefst 19 000 euro bij elkaar!

Op 25 maart 2016 vertrok de zeer enthousiaste groep van 15 leerlingen, 2 leerkrachten en 1 mama dan eindelijk richting Kovalam.

De eerste indrukken waren vooral: de drukkende hitte, de geur (die een combinatie was van aarde, vuilnis en onbekende kruiden) en het uitzicht dat werd omschreven als een mengeling van okerkleurig zand, vol met palmbomen, bergen afval en een warme gouden gloed.

Het was de bedoeling om ter plaatse te zien hoe SISP het geschonken geld investeert en hier ook effectief aan mee te werken.

SISP verbetert de levenskwaliteit van kansarme mensen door oa. gratis scholing. Per dag krijgen de leerlingen ook 2 gratis maaltijden. Ook probeert SISP de school-drop-outs met gratis surf lessen te motiveren om deel te nemen aan het onderwijsprogramma. De KA 4 Kovalam groep ging dan ook aan de slag in het schooltje in Kovalam waar ze een 5-tal lokalen en de eetzaal hebben opgefrist.

Het KA 4 Kovalam team ging ook in kleine groepjes mee met een sociaal werkster, deze kijkt wat de behoeften zijn. Het KA

4 Kovalam ging mee bij de mensen thuis om er waterfilters te installeren. De bevolking heeft beperkt toegang tot water dat de overheid levert of water uit putten, maar het water is niet geschikt om te drinken door de vele parasieten. De waterfilters worden gesponsord door 'waves 4 water' en geïnstalleerd door SISP.

SISP zorgt ook voor sociale tewerkstelling waardoor kansarme mensen toch op een vast inkomen kunnen rekenen. Naast het schooltje waren gebouwen van SISP, oa een atelier waar ecologische souvenirs worden gemaakt en een atelier waar maandverbanden worden gemaakt.

De werking van SISP valt en staat met de schenking van sponsors. Het geld wordt gebruikt om kansarmen tewerk te stellen en ze een fair loon te geven, om de schoolbus te betalen, om gebouwen en huizen te renoveren, voor studiebeurzen, ...

Wilt u SISP in India steunen? Stort uw bijdragen dan op: IBAN BE57 0000 0399 9935 'Kinderen Derde Wereld vzw', maar vermeld duidelijk: 'Voor KDW-SISP-India'. In het begin van volgend jaar krijgt u dan een fiscaal attest toegestuurd (voor stortingen vanaf € 40 op jaarbasis).

Gevangeniswezen

Deel 2: Interview met Els Naessens, directeur in de Gentse gevangenis

Els Naessens studeerde aan de Universiteit Gent en is master in de Psychologische Wetenschappen en in de Criminologie. Zij startte haar loopbaan als assistente aan de Rechtsfaculteit van de UGent, bij Prof. Dr. P. Ghysbrecht, in het toenmalig Laboratorium voor Sociale en Gerechtelijke Psychologie. Vervolgens was ze gedurende enkele jaren coördinator van de Psychosociale Dienst in de gevangenis te Gent om vervolgens 8 jaar als assessor Penitentiaire Zaken te zetelen in de Commissie voor de Voorwaardelijke Invrijheidstelling en nadien 7 jaar als assessor Sociale Re-integratie in de strafuitvoeringsrechtbank te Gent. Sinds 2013 is ze directeur in de gevangenis te Gent en onder meer bevoegd voor de regime-aangelegenheden van gedetineerden.

Kan je de gevangenis van Gent kort situeren?

De gevangenis te Gent in de Nieuwewandeling dateert van 1862 en is een stervormige Panopticon gevangenis. In het midden bevindt zich het centraal gedeelte met uitzicht op de aangrenzende diverse vleugels. Belangrijk is dat er tussen deze verschillende afdelingen geen grilles zijn; wij hebben bewust geopteerd voor een open gevangenis.

De gevangenis heeft meerdere functies: ze is arresthuis voor beklagden, strafhuis voor veroordeelden, psychiatrische annex voor in-observatie-gestelden en geïnterneerden die

wachten op een overplaatsing en tenslotte fungeert ze ook als verblijf voor passanten, niet-definitief veroordeelden, kort gestraften, vreemdelingen.

De gevangenis van Gent is een gemengde gevangenis. Theoretisch hebben we plaats voor 299 gedetineerden. Op vandaag verblijven hier echter 332 mannen en 62 vrouwen. Dit betekent dat in de cellen meer mensen zitten dan oorspronkelijk de bedoeling was, maar we zijn dat ondertussen gewoon. Het levert geen extreme spanningen op, doch het aantal mag dan wel niet verder oplopen.

Wat is het verschil tussen een gevangene, geïnterneerde en gedetineerde?

Een gedetineerde is een gevangene, van zijn/haar vrijheid beroofde persoon maar is daarom nog niet veroordeeld. Het woord gedetineerde wordt vaak enkel gebruikt voor iemand die veroordeeld is.

Een geïnterneerde is een niet toerekeningsvatbaar verklaarde persoon. Het is de bedoeling dat zij zo kort mogelijk in de gevangenis verblijven om dan bijvoorbeeld in het Forensisch Psychiatrisch Centrum of in de reguliere psychiatrie te worden opgevangen, ofwel via een aangepaste ambulante piste vrijgesteld te worden. Naast veroordeelden en geïnterneerden verblijven er in Gent ook vooral veel beklagden. Dit zijn per-

sonen die in voorhechtenis zitten. De term 'gevangene' die u aanbrengt, is eigenlijk een overkoepelende term voor alle mensen die in de gevangenis opgesloten zitten.

Wat houdt de basiswet eigenlijk in?

De Basiswet omschrijft de interne rechten en plichten van gedetineerden. Zij bepaalt tevens de basisbeginselen voor de detentie en de organisatie van het gevangeniswezen. De geïnterneerden behoren in principe niet tot deze doelgroep. Het algemene uitgangspunt van de basiswet is dat de gedetineerde weliswaar het recht verliest te gaan en staan waar hij wil, maar dat hij zijn andere rechten verder moet kunnen blijven uitoefenen. De vrijheidsbeneming houdt met andere woorden enkel een beperking in van de vrijheid van komen en gaan zonder dat andere politieke, burgerlijke, sociale, economische of culturele rechten worden ontnomen die niet onlosmakelijk met de vrijheidsbeneming verbonden zijn. In de basiswet wordt ook het recht op onderwijs en vorming gegarandeerd en als ook regelt deze wet het recht op voeding, de hygiëne binnen de gevangenis, het recht op bezit van eigen voorwerpen, het recht op contact met de buitenwereld, briefwisseling, bezoek, gebruik van telefoon, ...

Een gevangenis is letterlijk een gesloten gemeenschap.

Hoe wordt de dagelijkse leiding georganiseerd?

De gevangenis kent een aantal functies om de dagelijkse werking in goede banen te leiden. De leiding en eindverantwoordelijkheid ligt bij het inrichtingshoofd. Daarnaast zijn er - zeer belangrijk voor de gedetineerden - de regimedirecteurs. Verder is er ook een personeelsdirecteur die alle HR activiteiten behartigt en tenslotte is er de zaakvoerder, die instaat voor aankopen, patrimonium, gevangeniswinkel, enz.

In Gent zijn er momenteel 3 regimedirecteurs onder wie ikzelf. Wij zijn bevoegd voor alle aangelegenheden die rechtstreeks verband houden met het dagelijks leven van de gedetineerden: zijn activiteiten, wandeling, interne en externe contacten, sancties in geval van overtredingen enz. Ook staan wij in voor allerlei adviezen betreffende de plaats van verdere strafuitboeting, betreffende strafuitvoeringsmodaliteiten, invrijheidstellingen enz.

Van alle managementleden staat een regime directeur het dichtst bij de gevangenen. Elke gevangene heeft de dag na zijn binnenkomst een persoonlijk gesprek met één van de drie regimedirecteurs. Indien een gedetineerde een onderhoud wenst met de directie, dan wordt deze vraag opgenomen door een regimedirecteur.

De gevangenisdirectie wordt ook bijgestaan door een beleidscoördinator van de Vlaamse Gemeenschap. We gaan daar in Gent een stapje verder mee en betrekken de coördinator in onze dagelijkse managementwerking hoewel hij geen direc-

teur is. Op de werkvloer zelf hebben we tenslotte een 7-tal penitentiaire assistenten - de 'hoofdbewaarders' of adjudanten werden zij vroeger genoemd - die instaan voor alle bewakingsaspecten en die de leiding hebben over het bewakend personeel.

Hoe gaan jullie praktisch te werk?

Elke ochtend is er een vergadering met het voltallige directieteam en 1 penitentiair assistent. Daar komen de dagelijkse aangelegenheden ter sprake en wordt ook de voorbij nacht besproken en eventuele andere speciale aandachtspunten of problemen. We proberen in deze vergadering ook zoveel mogelijk personeelsleden van de diverse diensten te betrekken. Deze betrokkenheid is iets waar we zwaar op inzetten. Naast deze dagelijkse briefing is er één keer per maand ook nog een directievergadering alsook een vergadering met directie en penitentiaire assistenten. Op deze overlegplatforms wordt het gevangenisbeleid besproken en bepaald.

Hoe ga je, als regimedirecteur, om met de gevangenen?

Op een zo normaal en zo humaan mogelijke manier. Het is belangrijk dat een directeur de gedetineerden die in de gevangenis verblijven zo goed mogelijk kent, dat hij weet heeft van eventuele problematieken, gevoeligheden, dat elke gedetineerde zich erkend weet als mens, dat hij zich gerespecteerd voelt. Dit draagt bij tot een gezond leefklimaat en een goede dynamische veiligheid binnen de strafinrichting. Een regimedirecteur moet - het woord zegt het zelf - het regime van een gevangene bepalen, erover waken dat gedetineerden hun rechten kunnen uitoefenen, maar er ook op toezien dat de detentie een veilig verloop kent. Iemand die binnenkomt vanuit de psychiatrie en daar brand heeft gesticht, kan bijvoorbeeld tijdelijk het recht op vuur op cel ontnomen worden. Iemand met zelfmoordneigingen zal een plastic bestek en bord krijgen en geen scherpe voorwerpen in zijn cel. Wie vecht op de wandeling, kan tijdelijk uit de gemeenschappelijke activiteiten gehaald worden.

Hebben jullie een band met de gevangenen?

Toch wel, al gaat dat bij de ene vlotter dan bij de andere. Mensen die zorgbehoevend zijn of veel tussenkomsten nodig hebben, staan vaak meer open om een band op te bouwen. Met korte passanten is dat moeilijker. Maar steeds geldt: wie als directeur zijn gedetineerden kent en er een goede band mee heeft, kan beter anticiperen op problemen, kan eventuele gevaarsituaties beter inschatten en kan rekenen op meer respect vanwege de gedetineerden.

Els Naessens

Conform de basiswet worden mensen die op afzondering zitten en die dus tijdelijk uitgesloten zijn van alle gemeenschappelijke activiteiten (zitten alleen in een cel, eten alleen, wandelen alleen, douchen alleen, mogen enkel bezoek hebben achter glas, enz) wekelijks bezocht door de directeur. Wij volgen de gedetineerde daarbij nauwgezet op: eet hij, vermagert hij, verzorgt hij zichzelf, komt hij depressief over, ... Ook op die manier wordt er een band gecreëerd met gedetineerden.

Is er inspraak in de werking van de gevangenis door de gedetineerden?

Er is een gestructureerd overleg voorzien met een vertegenwoordiging van de gevangenen, met name het gedetineerdenoverleg. Dit overlegorgaan bestaat uit gedetineerden die normaliter verkozen dienen te worden door alle gevangenen, maar in Gent - als arresthuis - is dit praktisch moeilijk haalbaar vanwege het grote verloop. Gelukkig waren er niet teveel kandidaten, waardoor allen die zich kandidaat gesteld hebben, meteen ook weerhouden werden als lid van dit overleg. Momenteel is dit een groep van 12 gedetineerden waarbij, als iemand de gevangenis verlaat, er op spontane wijze een persoon de vrijgekomen plaats inneemt. Wel belangrijk in dit overlegorgaan is dat alle groepen van gevangenen (gelooft, geslacht, beklagden, veroordeelden, geïnterneerden, enz) vertegenwoordigd zijn en dat de leden van het overleg zo goed mogelijk hun achterban consulteren.

De vergaderingen gaan om de veertien dagen door op zondag. Er worden allerlei zaken besproken, zoals de prijssetting in de gevangeniswinkel, het bezoek, het sportaanbod, de organisatie van activiteiten, enz. Het gedetineerdenoverleg formuleert ten aanzien van de directie allerlei adviezen, doet suggesties, enz. De directie gaat vervolgens na wat haalbaar is en wat niet, en koppelt dit ook terug naar gedetineerden. De invoering van dit overlegorgaan is een belangrijke vooruitgang en een positief en constructief element binnen de gevangenis. Het verhoogt de betrokkenheid en participatie van gedetineerden aan het gevangenisgebeuren en het gevangenisbeleid. Dit zorgt voor een goede sfeer en een gezond evenwicht. Ondertussen is dit gedetineerdenoverleg in Gent goed geïntegreerd en aanvaard. Regelmatig wordt ook door de directie via het gedetineerdenoverleg de mening gevraagd van gedetineerden over bepaalde aangelegenheden. Zo bijvoorbeeld werd aanvankelijk geopteerd voor nieuwe koelkasten op cel zonder diepvriesvakje; door de vele en goed onderbouwde tegenreacties van het gedetineerdenoverleg, werd finaal toch terug gekozen voor het aankopen van koelkasten mét diepvriesvak. Op die manier voelen gedetineerden zich erkend in hun dagdagelijkse noden en behoeften.

Hoe ga je om met verschillende nationaliteiten en religies binnen de muren?

Het aantal aanwezige nationaliteiten varieert. Momenteel zitten we met 30 à 35 verschillende nationaliteiten.

De nationaliteitenproblematiek toont zich voornamelijk in de taal. Mensen die geen Engels of Frans kennen, dreigen te vereenzamen. Men moet hierover goed waken. In Gent trekken we zoveel mogelijk ons plan door een beroep te doen op medegedetineerden die kunnen optreden als tolk. Ook proberen we personen die dezelfde taal spreken, samen op cel te plaatsen.

Wat religie betreft, kunnen de gevangenen steeds een beroep doen op een erkend vertegenwoordiger van hun levensbeschouwing of religie (morele consulent, imam, aalmoezenier). In de gevangenis zelf is een ruimte voorzien voor een protestantse en katholieke eredienst, maar ook andere individuele erediensten zijn mogelijk.

Kunnen gevangen beroep doen op psychologen?

Jazeker. Binnen de gevangenis werken er psychologen en maatschappelijke assistenten van de Psychosociale Dienst, doch zij hebben vooral een experten functie. Dit betekent dat ze instaan voor het psychosociaal onderzoek en de rapportering naar minister, strafuitvoeringsrechtbank, directie enz. Hun begeleidende rol is minimaal en aan therapie doen zij helemaal niet. Voor dat laatste kan wel een beroep gedaan worden op externe psychologen. Vroeger was er slechts een halve dag per week een psycholoog van een CGG uit Gent aanwezig; ondertussen komt deze persoon frequenter zitting houden. Maar voor het aantal gedetineerden dat hier zit, blijft dat natuurlijk veel te weinig. We hebben natuurlijk ook psychiaters in huis: dit zijn veel bevraagde dokters. Heel wat gevangenen voelen nood aan psychiatrische opvolging, voornamelijk op het vlak van medicatie.

Gedetineerden kunnen daarnaast ook altijd vragen om een hulpverlener van hun keuze naar de gevangenis te laten komen. Niet alle gedetineerden kunnen dit evenwel bekostigen. Toch ook vermelden dat er in de gevangenis zeer veel externe diensten langskomen. Dit zijn vooral diensten van de Vlaamse Gemeenschap die instaan voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Behalve psychologen en maatschappelijke assistenten die aan trajectbegeleiding doen, worden door deze diensten ook heel wat activiteiten georganiseerd.

Hoe gaat u om met misdrijven binnen de gevangenis?

Elk misdrijf, of het vermoeden van een misdrijf, wordt gemeld aan het parket. In de gevangenis gaat het vaak om drugvondsten. De aangetroffen drugs worden overgemaakt aan de po-

litie, maar daarnaast wordt er in die gevallen ook intern een tuchtprocedure gehouden en kan de directeur die daarbij de hoorzitting voorziet, een sanctie opleggen conform de basiswet. Vaak wordt in deze gevallen 1 maand 'strikt' regime opgelegd, wat betekent dat de persoon in kwestie op afzondering geplaatst wordt. Regelmatig worden er, in samenwerking met de politie, controles gedaan met drughonden, en worden er ook drugs aangetroffen. Soms is er wel een positieve reactie van de drughond, maar wordt er geen drugs gevonden. In die gevallen kan de directeur bijvoorbeeld wél beslissen tot het opleggen van een lichaamsfouille gedurende een maand, telkens de gedetineerde in kwestie bezoek ontvangen heeft. Niet alle misdrijven zijn even gemakkelijk vast te stellen. Afperzing bijvoorbeeld is moeilijk te traceren.

Wordt er in werkelijkheid gewerkt aan "verbetering" van gevangenen, aan rehabilitatie of zijn dat loze woorden?

Een en ander hangt af van de juridische situatie van de gedetineerde. In voorhechtenis - waarbij men meestal niet weet of iemand korte of langere tijd opgesloten zal blijven - worden door de Psychosociale Dienst de meest dringende sociale en administratieve problemen opgelost, maar interveniëren vooral de diensten van de Vlaamse Gemeenschap.

Wat de veroordeelden betreft: zij die een straf hebben tot drie jaar, komen onmiddellijk in aanmerking voor een elektronisch toezicht, een enkelband dus. Ze moeten daarbij uiteraard wel over een opvangadres beschikken. Personen met straffen boven de drie jaar kunnen enkel vervroegd vrijkomen via de strafuitvoeringsrechtbank. In dergelijke gevallen wordt met een grondig uitgestippeld reclasseringsplan gewerkt.

Binnen de gevangenis zelf proberen we de mensen zoveel mogelijk te stimuleren om hun detentie op een zinvolle wijze invulling te geven. Dat doen we onder meer door heel wat kansen op onderwijs te bieden: talen, kunst, lezen en schrijven, ... Maar ook culturele en ontspannende activiteiten worden aangeboden zoals cinema, bibliotheek, toneel, sport, keramiek, tekenen, fitness. Gevangenen kunnen daarnaast ook werken in de gevangenis zodat ze wat geld kunnen verdienen. Dit neemt niet weg dat een jarenlange opsluiting toch sporen nalaat en detentieschade aanricht.

Zijn gevangenen een prioriteit voor de regering? Hoe komt het dat er regelmatig stakingen zijn?

De huidige minister van Justitie neemt de strafuitvoering echt ter harte. Hij heeft sinds zijn aanstelling trouwens al vier keer de gevangenis van Gent bezocht. De potpourri wetten, de opening van het FPC Gent voor geïnterneerden, de bouw van een

tweede FPC in Antwerpen, enz. toont aan dat er toch wel interesse is voor de strafuitvoering.

Maar van de besparingen die zich in alle departementen opdringen, blijft natuurlijk ook Justitie niet gespaard. De besparingen op personeel zijn één van de redenen van de laatste staking.

Daarnaast wordt er ook wel eens gestaakt om andere redenen, maar in Gent valt dat goed mee. Tussen het personeel en de directie bestaat er een vrij gezonde relatie.

Zijn er mensen die beter uit de gevangenis komen?

Soms gebeurt dat wel eens, denk ik, al kan het opsluiten van mensen bezwaarlijk als een ideale remediëring gezien worden. Bij het binnenkomen in de gevangenis verkeren sommige mensen in een erbarmelijke fysieke en mentale toestand. Dit is bijvoorbeeld het geval bij zwaar verslaafden. Vaak zijn dat de gedetineerden die door hun gevangenisverblijf er fysiek en mentaal op vooruit gaan. Er wordt hen immers terug structuur aangeboden, een raamwerk voor een georganiseerd leven. Daarnaast kunnen ze ook rekenen op gezondere voeding, betere hygiëne, medische zorgen, psychosociale ondersteuning, enz. Vaak worden ook de contacten met de familie weer hersteld en ontstaat er een nieuwe routine voor de persoon in kwestie. Een routine die hij ook buiten de gevangenis kan verderzetten.

Het contact met hun familie en hun sociaal weefsel is voor gedetineerden van zeer groot belang. Soms kunnen we, zeker door de overbevolking, niet anders dan mensen over te brengen naar strafinrichtingen in de Kempen. In de mate van het mogelijke proberen we dit echter te vermijden, zeker als ze hier in de regio hun meeste banden kennen. Het is niet goed mensen geheel te ontwortelen en hen af te snijden van hun familie die vaak niet de nodige financiële middelen heeft om op bezoek te gaan naar bijvoorbeeld Merksplas of Tilburg. Het is echter wel mijn overtuiging dat een lange detentie meer schade toebrengt dan genezing. Er ontstaan en groeien hier en daar nieuwe ideeën en initiatieven omtrent detentie, bijvoorbeeld het afschaffen van grote strafinrichtingen om te evolueren naar kleinschalige detentiehuizen. Dit lijkt me een stap in de goede richting, maar daarnaast moeten we verder blijven nadenken over alternatieven voor de opsluiting, alternatieven waar zowel het slachtoffer als de dader alsook de bredere samenleving beter kunnen van worden.

Bedankt voor dit gesprek Els.

Datum: 3 maart 2016

Interview door:

WILLAM PHARASYN EN JO DEBRUYNE

Zondagsgesprek ingericht door HVV Brugge 2 en Vermeylenfonds

**ZONDAG 25 SEPTEMBER 2016 OM 11.00U
IN HET VRIJZINNIG CENTRUM DE SLEUTELBRUG**

Op zondag 25 september gaat om 11 uur in het Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug een lezing door ingericht door HVV Brugge 2 en het Vermeylenfonds Brugge. Spreker is Dhr. Bernard Mazijn en het onderwerp van de lezing is 'Klimaatverandering en hernieuwbare energie'.

Tijdens dit zondagsgesprek proberen we inzicht te krijgen in 'Klimaatverandering en hernieuwbare energie'. In feite zoeken we i.v.m. 'Klimaatverandering' een antwoord op 7 W-vragen. Waarover gaat het? Waar doet het zich voor? Wie is hiervoor verantwoordelijk? Op welke wijze kan het worden tegengegaan? Waarom is dat belangrijk? Wat als we de strijd tegen klimaatverandering niet winnen? Tot wie moeten we ons wenden? Een van de belangrijke aspecten in de strijd tegen

klimaatverandering is een verstandige keuze voor hernieuwbare energie. Hierop wordt dieper ingegaan. Bernard Mazijn, docent aan de Universiteit Gent en bezieler van het Instituut vóór Duurzame Ontwikkeling vzw te Brugge, licht toe en gaat hierover in gesprek. Voor meer informatie over de spreker, ga naar www.bernardmazijn.be.

40 jaar Vermeylenfonds Brugge

**ZATERDAG 8 OKTOBER 2016 - 15.30U
HOWEST - CAMPUS SINT-JORISSTRAAT**

Het Vermeylenfonds Brugge werd opgericht in 1976. In de verlenglijn van August Vermeylens visie moest het de Vlaamse cultuur vanuit zijn kneuterig provincialisme optillen tot een Europees peil. Vermeylen sloot aan bij de grote West-Europese traditie van het humanisme door zijn streven naar vrijheid, waarheid en schoonheid hoog in het vaandel te voeren.

Sinds de oprichting tracht VF Brugge als dynamische afdeling de bijwijlen induttende geesten wakker te schoppen (met dank aan Louis Paul Boon). Het VF Brugge staat achter het linkse gedachtegoed als promotor van een meer rechtvaardige samenleving. Het is echter geen partijgebonden vereniging. Waar we voor gaan is vrijzinnigheid, pluralisme en verdraagzaamheid.

Zeker in deze verloederde tijden van politieke vervlakkings en populisme vinden we 'engagement' helemaal géén vies woord. VF Brugge heeft geopteerd - geheel conform overigens de levensfilosofie van zijn bestuursleden - voor de Bourgondische aanpak: in een geest van 'levensgenieting' willen we onze leden confronteren met zowel al het mooie

en lekkere, als met het lelijke, bedreigende en bedreigde van deze wereld.

Dit jaar is het Vermeylenfonds Brugge 40 jaar jong. En dat moet gevierd worden.

Op zaterdag 8 oktober 2016 zijn alle belangstellenden welkom in Howest, Campus Sint-Jorisstraat, Sint-Jorisstraat 71, Brugge.

De viering start om 15.30u.

Programma

- Verwelkoming door voorzitter Jacques Ducazu
- Inleiding door Prof. Dr. Koen Goethals, nationaal voorzitter Vermeylenfonds
- Lezing door Prof. Dr. Johan Braeckman: 'Kritisch denken: valkuilen en mogelijkheden'
- Aansluitend receptie aangeboden door VF Brugge

**Mogen we vragen uw aanwezigheid te melden
via j.ducazu@scarlet.be**

NIEUWS

uit de verenigingen HVV/OVM Brugge

Op zondag 22 mei 2016 was het zover: de apotheose voor en van de feestelingen in het Concertgebouw van Brugge! We mochten 117 feestelingen voor het Feest Eerste Klassertjes en 92 feestelingen voor het Feest Vrijzinnige Jeugd verwelkomen! De derde editie in het Concertgebouw, opnieuw was dit mogelijk door de steun van het bestuur van de Stad Brugge. Philip Pierins, voorzitter van de Oudervereniging voor de Moraal en Els Goderis, directeur van het huisvan-demens Brugge, lichtten de zingeving van deze overgangsmomenten toe. Tevens werden burgemeester Renaat Landuyt en gemeenteraadslid Pablo Annys verwelkomd.

LENTEFEEST BRUGGE

Onze 6-jarigen, en met hen, hun ouders en familie en hun leerkrachten Niet-Confessionele Zedenleer leefden een schooljaar lang toe naar het Feest Eerste Klassertjes. Niet zomaar een feest! Een speciaal feest voor kinderen van het eerste leerjaar, die een overgangperiode naar een nieuwe fase in hun leven

doormaken. Urkie & Purkie, een prettig gestoord clownsduo, hadden het ideale recept om van het feest een spetter te maken! Na de voorstelling reisden de feestelingen samen met het Oprolijkvogeltje naar Australië. Het Oprolijkvogeltje was een heel speciaal vogeltje... De feestelingen toonden waarom en wij allen vlogen mee...

FEEST VRIJZINNIGE JEUGD BRUGGE

Onze 12-jarigen keken verlangend uit naar het Feest Vrijzinnige Jeugd, een hoogtepunt na 6 jaar Niet Confessionele Zedenleer. De feestelingen vierden de overgang van kind naar jong volwassene vanuit een open kijk op het leven en de dingen rondom hen, vanuit een vrijzinnig-humanistische levenshouding zonder vooroordelen, met de fakkel als baken van vertrouwen. Ze maakten een reis door de tijd, elk op hun eigen creatieve en talentvolle manier ingevuld, in samenwerking met hun leerkrachten. De feestelingen sloten deze reis af met de symbolische daad, het-onder-de-boog-moment, daarbij lieten ze het kind-zijn los. Een nieuwe reis begon, de reis naar de volwassenheid, een spannende reis!

Het waren schitterende feesten o.l.v. regisseur Dominique Ber-
ten en de leerkrachten Niet-Confessionele Zedenleer. Mede
door de goede samenwerking met de vrijwilligers van HWV/
OVM Brugge, het bespreekbureau IN&UIT en het team van het
Concertgebouw werden de feesten een succes!

Mijn warme dank gaat uit naar de collega's NCZ, de bestuurs-
leden en helpende handen van HWV/OVM Brugge, Dominique,
sprekers en studenten HOWEST en de sponsors die zorgden
voor mooi gevulde rugzakken en iedereen die zorgde voor het
welslagen!

EVELINE BONJÉ

*De foto's werden genomen door Anthony Grymonprez
en Carina Van Comperolle.*

WAAR *naar toe?*

Raadpleeg de kalender op www.vrijzinnigbrugge.be voor last minute wijzigingen

➔ Voor extra info en bevestiging zie telefoongids laatste pagina

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
 Willemsfonds	Zondag 14 augustus 10u	Deelname aan 'Vélo baroque', een muzikale fietstocht in het Brugs Ommeland. Inschrijven: katrien.dotselaere@telenet.be - 0477 591794	Start aan Concertgebouw 8000 Brugge
 Vermeylenfonds	Vrijdag 19 augustus 19u30	Vernissage najaarstentoonstelling: Mixed media schilderijen van Linda Vermeulen	VC De Sleutelbrug
 Vermeylenfonds	20 augustus tot 28 augustus	Najaarstentoonstelling: Mixed media schilderijen van Linda Vermeulen. Open op vrijdag, zaterdag en zondag (14.00u - 18.00u). Zie blz 15	VC De Sleutelbrug
 Vermeylenfonds	Vrijdag 2 september	Vernissage fototentoonstelling: 'Een indringende inblik in de wereld van maatschappelijke kwetsbaarheid' - curator: Carlos Dekeyrel	VC De Sleutelbrug
 Vermeylenfonds	3 september tot 14 september	Fototentoonstelling: 'Een indringende inblik in de wereld van maatschappelijke kwetsbaarheid' - curator: Carlos Dekeyrel - open op woensdag, vrijdag, zaterdag en zondag (14.00u - 18.00u)	VC De Sleutelbrug
 Willemsfonds	Vrijdag 9 september	Bezoek aan de haven van Zeebrugge i.s.m. Open Vld Brugge en de Liberale Vrouwen Brugge. Inschrijven: katrien.dotselaere@telenet.be - 0477 591794	Zeebrugge
 HVV Vermeylenfonds	Zondag 25 september 11u	Zondagsgesprek door Dhr. Bernard Mazijn 'Klimaatverandering en hernieuwbare energie'. Zie blz. 10	VC De Sleutelbrug
 Willemsfonds	Zondag 25 september 10u	Geleid bezoek aan de tentoonstelling rond 600 jaar archief Sint-Sebastiaansgilde en de gebouwen.	Carmerstraat 174 8000 Brugge
 Vermeylenfonds	zaterdag 8 oktober 2016 - 15u30	Viering 40 jaar Vermeylenfonds Brugge. Zie blz. 10	Howest - Campus Sint-Jorisstraat
 LEIF West-Vlaanderen	Vrijdag 25 november 19u	Tafelen voor LEIF - reserveren via gastovita@telenet.be - 0476 33 47 74. Kijk voor menu op www.levenshuis.be/leif	Salons Denotter Zedelgem
 Uitstalling Permanente Vorming	Donderdag 29 december vanaf 9u tot 12u30	Studiedag 'de Zee en de Oceanen in de voedselketen'. Inschrijven via upv@vub.ac.be	VLIZ Wandelaarkaai 7 - 8400 Oostende
 SOS Nuchterheid	Elke donderdagavond om 19u30	Bijeenkomst. Info: 0478 373 865	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 HuisvandeMens is vrijzinnig humanistisch	Elke werkdag tijdens de kantooruren en op afspraak	Voor vrijzinnige plechtigheden, informatie over wilsverklaringen, vrijzinnig humanistische begeleiding, ... Voor alle info: brugge@deMens.nu of 050 33 59 75	Jeruzalemstraat 51, 8000 Brugge

meer info omtrent de activiteiten van het Brugs Universitair Centrum:
www.upv.vub.ac.be/upv-regionaal of 02/614 82 20

Tentoonstelling beeldend werk van Linda Vermeulen

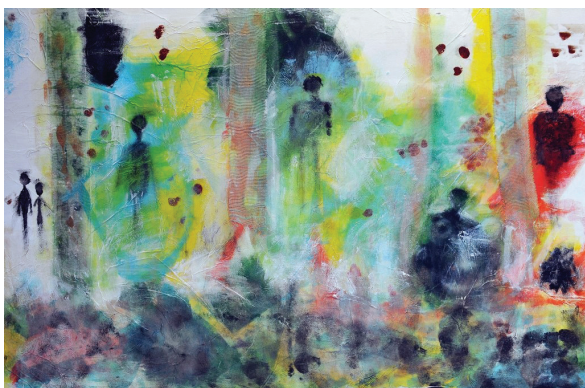
VERNISSAGE VRIJDAG 19 AUGUSTUS - 19.30U
VC DE SLEUTELBRUG
BEENHOUWERSSTRAAT 1-3 - 8000 BRUGGE

startpunt van een boeiende zoektocht naar expressiemiddelen.

Studie van materiaal (draad, linnen, zand, jute... een keuze voor mixed media dus), structuur, een uitgepuurde kleurencompositie en een doorgedreven experimenteerdrijf leverden kunstwerken op die velen raakten. Bezieling en universele thema's zijn haar inspiratiebron, vakkennis en materiaalbeheersing zijn haar tools. Ze evolueerde naar pasteltekenen, een discipline die haar vele expressiemogelijkheden bood.

In haar nieuwste werken laat ze zich inspireren door figuren alsook door gebeurtenissen in haar levensloop. Technisch werkt ze nog altijd op dezelfde wijze: eerst het doek voorbereiden met diverse materialen en daarna laat ze haar gevoelens los om te experimenteren met acrylverf. Dit alles resulteert in het uiteindelijke schilderij waarin, in tegenstelling tot vroeger, nu ook beweging in de figuratie zit.

De tentoonstelling loopt van zaterdag 20 augustus t/m zondag 28 augustus, open op vrijdag, zaterdag en zondag - van 14.00u tot 18.00u -

Dit jaar geeft VF Brugge een podium aan beeldend kunstenaar Linda Vermeulen. Deze Brugse kunstenaar (°1959) startte haar artistieke carrière met boetseren en poppen maken. Ze zag het echter veel breder en opteerde voor een opleiding 'Kunst en Textiel' aan de Brugse Academie. Als gedreven studente was ze laureate van de afdeling. In de richting 'Kunst en Textiel' komen vakken als batikken, papierscheppen, op zijdedrukken en marmeren aan bod. Dit betekende het echte

**EEN TERUGBLIK OP ERFGOEDEWEEKEND
ZATERDAG 23 EN ZONDAG 24 APRIL:
VRIJZINNIGE GEBOORTERITUELEN IN DE KIJKER**

Tijdens het erfgoedweekend kon je kennis maken met de verschillende levensbeschouwingen in Brugge waarbij de focus lag op geboorterituelen. Ilse Rotsaert en Anne-Flor Vanmeenen, consultants bij het huisvandeMens, dompelden de bezoekers in VC De Sleutelbrug onder in het vrijzinnig geboorteritueel. In groep konden ze een stukje geboorteritueel ervaren: op puzzelstukken schreven ze persoonlijke wensen -die voor een baby konden bestemd zijn- en creëerden zo een mooie wenspuzzel.

Een geboorteplichtigheid gaat gepaard met rituelen omdat die een houvast vormen bij belangrijk momenten. Het geeft familie en vrienden de kans om een pasgeboren baby waarden en wensen mee te geven. Met wensballonnen, een boom vol kraanvogels die symbool staan voor lang leven en geluk, ... Een vrijzinnige geboorteplichtigheid verzorgd door het huisvandeMens vindt thuis plaats, in een zaaltje of zelfs op het strand onder vrienden. Elke plechtigheid is persoonlijk en op maat.

Ilse, Anne-Flor, hoe hebben jullie het erfgoedweekend ervaren?

ILSE "Er stonden heel wat rondleidingen, tentoonstellingen en lezingen op het uitgebreide programma van Erfgoeddag. De mensen die wij mochten ontmoeten, hadden heel bewust gekozen voor het bijwonen van een geboorteritueel. Zij kregen een waaier van ceremoniële mogelijkheden gepresenteerd, door de vertegenwoordigers van de verschillende levensbeschouwingen en religies. Op die dag werd heel mooi aange-toond hoe elke levensvisie letterlijk én figuurlijk een plaats

heeft in de samenleving en hoe ze probleemloos naast mekaar kunnen staan en bestaan. Vooral de aangename, open dialoog tijdens die dag, met de vele bezoekers, blijft me bij als een positieve ervaring”.

ANNE-FLOR "Het publiek was heel geïnteresseerd en dat leverde boeiende interactie op. Heel fijn ook dat ze weer en wind trotseerden om stipt op post te zijn, chapeau! We doen wel vaker activiteiten om onze werking bekend te maken, maar zelden krijg je de kans om met mensen te praten over de kern van je levensbeschouwing, dat was heel aangenaam. Dit gaf ons een gelegenheid om heel wat zaken te verduidelijken of mysteries op te helderen, bv. 'Of je een geboortefeest moet hebben gehad om je lentefeest te mogen doen?'. Daarnaast leerden we niet alleen veel nieuwe mensen kennen als bezoekers, maar ook heel wat collega's van andere levensbeschouwingen en mensen van Brugse organisaties. Zo groeiden we allemaal weer een beetje verder naar elkaar toe, in woelige tijden als deze zeker ook waardevol!

Dank aan vrijwilligers Luc en Stien! Op hen konden we rekenen om de bezoekers te ontvangen.

Deze editie van erfgoeddag thema rituelen leverde alvast veel publiciteit op voor het huisvandeMens en Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug!

Meer info over geboorteplichtigheden:

huisvandeMens
Jeruzalemstraat 51, 8000 Brugge
brugge@deMens.nu - T 050 33 59 75

BRUGS & VRIJZINNIG

De Sleutelbrug laat elke editie iemand uit het Brugse aan het woord over zijn of haar vrijzinnigheid. Wat betekent immers vrijzinnig zijn voor onze lezers en hoe komt dat in de praktijk tot uiting?

FEBE VAN RYCKEGEM

in de kijker

Via leerkracht Niet-Confessionele Zedenleer Lotje Stoens kwamen we terecht bij Febe

.....
Febe, wie ben je en wat doe je in het leven?

1 van de ruim 7 miljard inwoners op deze aarde. Ik ben opgegroeid

in Brugge maar woon ondertussen al ruim 7 jaar in het dorpje Oedelem. Ik loop school aan het Koninklijk Atheneum 1 Brugge Centrum en kom er elke dag met de fiets naartoe. Zalig om elke ochtend 45 minuutjes in de koude ochtendlucht te fietsen, om dan met een fris hoofd achter de schoolbanken te gaan zitten. Ik volg de richting Economie-Wetenschappen. Later hoop ik dan ook iets in de richting wetenschappen te gaan studeren, alhoewel ik ook graag creatief en sociaal bezig ben.

Als mensen me vragen "wat zijn je hobby's?", vind ik het moeilijk hier een antwoord op te geven, alhoewel dit de meest simpele vraag is die er bestaat. Ik ben namelijk altijd druk in de weer met van alles en nog wat. Ik beoefen ondertussen al 9 jaar volleybal als sport. Ik ben graag creatief bezig; ik schrijf graag gedichten en schrijf graag verhalen. Soms ga ik lopen en zwemmen. Soms maak ik wandelingen met mijn paard door de bossen. Ik spreek vaak af met vrienden. Ik ga graag uit en ga graag fuiven. Ik speel soms gitaar. In vakanties geef ik sport - en kleuterkampen. Zo kan ik nog wel even doorgaan.

Welke 2 van de volgende eigenschappen passen het best bij jou en waarom? Verdraagzaam - respectvol - positief kritisch - mondig - verantwoordelijk - geëngageerd - creatief - sociaal - leergierig - zelfstandig

Een moeilijke vraag... Ik heb meerdere eigenschappen, waarbij de ene al wat meer de bovenhand neemt dan de andere. Je hebt ook enkel de keuze uit positieve eigenschappen, wat vreemd is, want sommige mensen associëren zichzelf eerder met de negatieve karaktertrekken. Maar als ik dan toch moet kiezen, kies ik voor geëngageerd en respectvol. Geëngageerd vind ik persoonlijk het best bij mij passen; als ik een doel voor ogen heb, dan geef ik mij er de volle 100 % voor. Ik zet mij

graag in voor dingen als ik weet dat er ooit een resultaat zal komen, waar men trots op kan zijn en dat een positieve vooruitgang heeft geboekt. Ook denk ik van mezelf dat ik behoorlijk respectvol ben naar anderen toe. Als ik zie dat mensen hun best doen, ben ik altijd de eerste die appreciatie zal tonen en mijn respect voor die persoon zal uiten.

Heb je een levensmotto?

Velen stellen het leven voor als iets prachtigs, iets wonderbaarlijks, iets fenomenaa's; onze prachtige aarde, met de prachtige natuur, liefde, zonnige zomerdagen, dromen,... Maar ook een groot deel van ons leven is niet altijd rozengeur en maneschijn. Verdriet, verlies, pijn,... zijn voor sommigen zorgen van vandaag, voor anderen zorgen voor de toekomst en sommigen hopen dat die zorgen deel uitmaken van het verleden. Zo is het nu eenmaal: periodes van 'de prachtige, fenomenale aarde' wisselen vaak af met 'het verdriet van de aarde'. Met ups en downs, zoals de golven van de zee, wordt het leven van elke inwoner van de aarde voorgesteld, ook al durven velen die 'downs' niet onder ogen te zien. De ene dag kijk je naar de lucht en denk je: "zo'n prachtige grijze lucht net als de haren van mijn oma". De andere dag kijk je naar diezelfde grijze lucht en denk je: "zo'n sobere grijze lucht, net als de huid van mijn oma toen ze op sterven lag". Het leven is hoe je het bekijkt en dat kan je altijd vanuit de 2 visies doen; de positieve en de negatieve. Met mijn levensmotto op zen Brugs: "tis zoals tis en maak er et beste van" probeer ik van alle dingen in het leven altijd het positieve er uit te halen en optimistisch te blijven want alleen op deze manier kan je een gelukkig leven lijden.

Wat is je band met de vrijzinnige gemeenschap?

Met vrijzinnig humanisme?

Ik volg al vanaf mijn eerste leerjaar zedenleer maar heb nooit echt stilgestaan bij het 'waarom'. Ik herinner mij wel nog altijd dat ik vroeg aan mijn oma "Oma, geloof jij in God?" en dat zij zei "Ja, ik geloof in God" en dat ik toen zei "Zo raar! Want God bestaat helemaal niet". Ik vond het vroeger en nu nog altijd vreemd dat mensen hun leven wijden aan een persoon waarvan geen enkel bewijs is dat die heeft bestaan.

Buiten het volgen van de les niet-confessionele zedenleer, heb ik niet echt een 'band' met de vrijzinnige gemeenschap. Ben ik daarom geen echte vrijzinnige humanist? Ik denk het niet. Ik zou mij natuurlijk nog meer kunnen inzetten om het vrijzinnig humanisme te promoten maar daar heb ik geen behoefte aan.

Ik vind het belangrijker dat ik van mezelf weet, dat ik fouten mag maken en er uit kan leren, zonder bang te zijn dat ik later gestraft zal worden door één of andere god. Ik ben blij dat ik zelf mijn mening mag vormen over zaken in de wereld, zonder dat van mij verwacht wordt een voorgedrukte mening uit het hoofd te leren. Ik ben blij dat ik doorheen de jaren heb kunnen leren wat solidariteit, respect, verdraagzaamheid, ... inhoudt en dat ik het in mijn rugzak heb kunnen steken om mee te dragen doorheen mijn leven. Ik ben dus vooral dankbaar dat ik mijzelf een vrijzinnig humanist kan noemen.

Kan je iets vertellen over de lessen zedenleer?

De lessen zedenleer zijn een explosie van enorm veel dingen. Het mooie aan de lessen is dat er ons iets wordt voorgeschoteld en dat we zelf kunnen kiezen wat we er mee doen. Discussiëren, argumenteren, nuanceren en filosoferen staan in onze lessen centraal. Alles bouwt verder op deze 4 begrippen, waardoor de lessen interessant en leerrijk worden. Buiten de 'mondige' lessen, maakt onze leerkracht soms tijd om onze creatieve geest te prikkelen. Dit jaar namen we onder andere al deel aan Sapere Aude. Afwisseling van documentatie, PowerPoint presentaties, lezingen, ... zorgen voor een mooi evenwicht in de lessen en zo is er voor elk wat wils.

Waar hecht jij veel belang aan? Bepaalde waarden? Kan je het illustreren met een dagdagelijks voorbeeld?

Ik hecht enorm veel belang aan verdraagzaamheid en respect voor de medemens. Ook heb ik hoe langer, hoe meer moeite met mensen die over iemand een oordeel vellen zonder de persoon te kennen. Dit is dan ook iets waar ikzelf uit heb geleerd. Mensen waarvan ik vroeger dacht dat ik ze niet leuk zou vinden, hebben mij altijd positief verrast. Don't judge ;). Er is wel een groep mensen, waar ik zelf de moeite niet wil voor doen om vriendelijk tegen te zijn of er in discussie mee te gaan. Dan spreek ik over racisten en homofoben. Voor mij zijn deze mensen de moeite niet waard.

Zet jij zelf de vrijzinnig humanistische waarden in de praktijk?

Theorie uit het hoofd studeren om het later te gebruiken in de praktijk, gelden voor wiskunde, fysica, ... Voor verdraagzaamheid, vrijheid, gelijkwaardigheid, verbondenheid en verantwoordelijkheid bestaat er in feite geen theorie. Dit zijn woorden die centraal staan in mijn leven en die de rode draad zijn doorheen mijn gedachtegang, zonder er zelf bij stil te staan.

Wat zijn je toekomstplannen?

Ik denk dat je in het leven plannen moet maken, maar in beperkte mate en voor een korte periode. Ik denk wel al na hoe ik volgende week vrijdagavond vanuit Oedelem in Brugge zal geraken, misschien met de fiets, of misschien met de auto? Ik

denk wel na over het feit wanneer ik mijn huiswerk zal maken, wat ik voor mijn papa's verjaardag zal kopen, ... Maar zoals ik al zei: dit zijn zaken gespreid over een korte periode. Als ik eerlijk mag zijn, probeer ik nog niet te veel na te denken over de toekomst. Er zijn wel dingen waarvan ik van droom: ik zou later natuurlijk heel graag op een hoeve wonen in de Provence, een wereldreis maken, vrijwilligerswerk verrichten, dierengeneeskunde gaan studeren, een gezonde en gelukkige toekomst hebben met gezonde en gelukkige kinderen, planouder worden, een kind adopteren, ... maar je weet wat ze zeggen over dromen. Té veel plannen, draait toch alleen maar uit op teleurstelling en mislukking. Ik wacht liever af en kijk hoe het zal verlopen, want mijn deur staat nog wagenwijd open.

Heb jij een boodschap voor het ruime publiek? Hoe zou je promoten dat het tof is om vrijzinnig te zijn?

Vrijzinnig humanist kan iedereen worden. Het is niet omdat je gedoopt bent en in de basisschool een bepaalde godsdienst hebt gevolgd, dat dit niet meer kan. Ten eerste heb je zelf nooit de kans gehad om bij je geboorte de keuze te maken of je al dan niet gedoopt zou worden. Ten tweede ben je in de basisschool nog te jong om in te zien wat het verschil is tussen zedenleer en godsdienst. Vaak worden kinderen ook door hun ouders voorgelegd welke levensbeschouwing zij moeten volgen. Is dit eerlijk? Neen. Ieder kind heeft het recht om er voor te kiezen om de Bijbel, de Koran, ... te lezen, zich te houden aan dogma's, hun leven te wijden aan een bepaalde god. Maar ook ieder kind heeft het recht om kennis te maken met de vrije wereld van het vrijzinnig humanisme.

Vrijzinnig humanist word je natuurlijk ook niet van de ene op de andere dag. Het is een proces, waarin je moet groeien en waarin je leert omgaan met -en leert openstaan voor nieuwe zaken. Het is een proces naar iets waar alles mogelijk is en waar alle deuren nog wagenwijd openstaan. Het is een proces naar het besef dat je er alleen voor staat, maar dat je altijd op de steun kan rekenen van degenen die je liefhebt. Het is een proces naar het besef dat je op deze prachtige wereld maar 1 keer rondloopt en dat je er iets fantastisch moet van maken. Aan al degenen die denken dat hun leven bepaald wordt door een ander: Kom tot het besef dat jij je eigen leven bepaalt en dat je in een wereld leeft waarin solidariteit, respect, verdraagzaamheid, verbondenheid, ... de plaatsvervaarders zijn voor god. Jij bent je eigen god.

Je bent een boeiende meid, Febe, bedankt voor je medewerking!

NIEUWS

uit de verenigingen CGSO Brugge

CGSO vzw

EINDELIJK OOK RSV OP MAAT VOOR JONGEREN MET EEN VERSTANDELIJKE BEPERKING

Het CGSO Brugge vzw, Centrum voor Geboorteregeling en Seksuele opvoeding, zet zich sinds jaar en dag in voor een positieve beleving van seksualiteit en intimiteit. In een nieuw project dat begin dit jaar startte, willen ze vanuit hun doorgedreven expertise nieuwe, passende leermiddelen ontwikkelen om ook jongeren met een verstandelijke beperking en hun begeleiders Relationale en Seksuele Vorming op maat aan te bieden.

Dankzij de steun van de provincie West-Vlaanderen kon hiervoor een tijdelijke projectmedewerker aangetrokken worden. Cindy Ramon, die al vertrouwd was met het CGSO vanuit de vrijwilligerswerking, gaat met veel enthousiasme deze uitdaging aan.

“RSV IS ZOVEEL MEER DAN LOUTER BIOLOGIE OF ANTICONCEPTIE.”

Voor de mensen die het CGSO niet zo goed kennen, wat is jullie voornaamste bezigheid?

Het CGSO ondersteunt mensen bij hun relationele en seksuele ontplooiing. We werken rond 3 pijlers, nl. vorming, info en advies en preventie. Al naargelang de vraag van de cliënt stappen we vlot over van de ene naar de andere dienstverlening.

Eén van onze bezigheden is het geven van vormingen in scholen en voorzieningen. Daarenboven stellen we ook een leermiddelenbank ter beschikking voor zij die zelf een project of vorming rond relaties en seksualiteit ineen willen steken. Ze kunnen bij ons terecht voor advies en kunnen verschillende leermiddelen en methodieken ontlenen.

Naast de vormingen bieden we ook een luisterend oor aan mensen die ons contacteren met vragen of problemen rond relaties en seksualiteit. We adviseren hen waar nodig of brengen hen in contact met ervaringsdeskundigen en professionelen. Samen met andere organisaties, zoals bv. Sensoa, Amnesty International, lokale verenigingen, ... engageren we ons ook voor diverse acties rond relaties en seksualiteit. Bovendien stellen we ons gebouw open voor het lotgenotencontact van verschillende holebi-en transgroepen in de regio.

Jullie nieuwste project is het uitwerken van leermiddelen voor RSV voor jongeren met een verstandelijke beperking. Wat is RSV precies?

RSV staat voor Relationale en Seksuele Vorming. Alle aspecten van seksualiteit en relaties komen hierin aan bod. RSV is zoveel meer dan enkel het biologische aspect of anticonceptie. Het spectrum is ongelooflijk breed. Uiteraard gaat het tijdens vormingen over het lichaam van man en vrouw, vrijen, zwangerschap en anticonceptie. Maar evengoed werken we rond verliefdheid, weerbaarheid, intimiteit, holebi-en transgenderseksualiteit en ga zo maar door. Onze vormingen evolueren ook steeds mee met de maatschappelijke veranderingen. 10 jaar geleden hadden we het tijdens vormingen nog niet over (de gevaren van) sociale media, sexting of online daten. Nu zijn deze thema's niet meer weg te denken uit RSV.

Hoe kwamen jullie ertoe om een vormingspakket te ontwikkelen voor deze specifieke doelgroep?

De laatste jaren kregen we steeds meer de vraag vanuit scholen en voorzieningen om vormingen op maat aan te bieden voor kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking. We merkten echter dat het niet evident is om aangepaste leermiddelen voor deze doelgroep te vinden. Leerkrachten gingen dan bijvoorbeeld aan de slag met de RSV-pakketten die voorhanden waren voor het regulier onderwijs en trachtten deze zo goed en zo kwaad mogelijk aan te passen. We willen met het nieuwe vormingspakket een oplossing bieden voor dit hiaat. Naast het ontwikkelen van eigen, nieuwe leermiddelen willen we de weg naar aangepaste, kwalitatieve methodieken voor deze doelgroep beter kenbaar maken. We zullen deze leermiddelen ook aanbieden aan scholen en voorzieningen via onze leermiddelenbank.

Aanvullend zullen we ook onze eigen vormingsmedewerkers opleiden om met deze nieuwe leermiddelen naar scholen en voorzieningen te trekken. Dit zal tweeledig zijn: enerzijds zullen ze, als externe vormingswerker, zelf aan de slag gaan met de jongeren in klassen en leefgroepen. En anderzijds zullen ze op een interactieve manier een "Train the trainer"-vorming geven waarin ze leerkrachten en opvoeders wegwijs maken in dit nieuwe leermiddelenaanbod en hoe ze dit optimaal kunnen gebruiken. Dankzij de steun van de provincie West-Vlaanderen

met de steun van
west-vlaanderen
de gedreven provincie

kunnen we ons hier op een duurzame manier verder in specialiseren.

Hoe komt zo'n vormingspakket precies tot stand?

We vonden het vanaf het begin heel belangrijk om nauw samen te werken met de sector zelf en een klankbord te vinden bij de doelgroep. In MPI De Kaproenen (GO!) uit Sint-Michiels en Sensoa vonden we hierin de perfecte partners. Door middel van o.a. marktonderzoek, bevestigingen bij professionals, leerlingen en ervaringsdeskundigen en continue overleg en feedback konden we een vormingspakket samenstellen dat inspeelt op wat ècht leeft bij zowel de jongeren als hun begeleiders. Het is tenslotte de bedoeling dat de vorming concreet is afgestemd op hun leefwereld. En dit alles in een taal die zij begrijpen en door gebruik te maken van situaties waarin ze zichzelf herkennen.

“WEL OF GEEN BEPERKING, LIEFDESVERDRIET ROEPT BIJ IEDEREEN DEZELFDE GEVOELENS OP.”

Waar zitten de verschillen tussen een vorming voor jongeren met een verstandelijke beperking en jullie reguliere vormingen?

RSV voor kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking verschilt an sich niet zo heel erg ten opzichte van onze bestaande vormingen. Er zijn hier en daar wel wat kleine verschillen. De invalshoek van een bepaald thema is anders of de focus wordt wat aangepast. Maar of je nu een beperking hebt of niet, dezelfde thema's houden jongeren bezig. Hoe ga je om met je eerste liefdesverdriet? Hoe vertel je aan je omgeving dat je verliefd ben op iemand van hetzelfde geslacht? Hoe gaat dat precies, veilig vrijen? Eigenlijk zitten alle kinderen en jongeren met dezelfde vragen.

Het enige verschil is dat het antwoord voor deze doelgroep op hun niveau vatbaar moet zijn en dat we nog meer proberen inspelen op hun leefwereld. Vandaar dat we bijvoorbeeld veel werken met foto's, afbeeldingen en objecten en minder met tekst. Hoe visueler we bepaalde onderwerpen of situaties kunnen aanbrenge, hoe makkelijker de jongeren zich een idee kunnen vormen over vaak abstracte thema's. Maar we gaan, net zoals tijdens de reguliere vormingen, steeds heel interactief te werk en laten de input vooral vanuit de kinderen en jongeren zelf komen.

“SPREKEN OVER MASTURBATIE MET DE LERAAR WAAR JE 'S ANDERENDAAGS TAALLES VAN KRIJGT IS MOEILIJK. DIE SCHROOM IS ER MINDER BIJ EEN EXTERNE VORMINGSWERKER.”

Hoe verloopt zo'n vorming voor jongeren?

Geen enkele vorming is hetzelfde. Soms gaan vormingen over één specifiek thema, bv. weerbaarheid, homoseksualiteit, anticonceptie en zwangerschap, ... Anderzijds kunnen vormingen ook meerdere thema's bespreekbaar maken. Belangrijk is vooral dat er continuïteit is. Studies tonen aan dat één uurtje RSV per week resulteert in beter geïnformeerde jongeren dan wanneer deze bv. twee maal per jaar een halve dag vorming krijgen. Vele scholen en voorzieningen zijn zich daar nu reeds heel erg bewust van: ze richten werkgroepen RSV op of stellen een bepaalde leerkracht aan die zich specialiseert om deze vormingen te geven. Toch is het in deze nog steeds aangeraden om ook af en toe een externe vormingswerker aan te trekken. Ter aanvulling van het gewone RSV aanbod binnen de school of om te werken rond zeer specifieke thema's. Het is voor jongeren niet altijd makkelijk om over intieme onderwerpen, zoals bv. SOA's, masturbatie of persoonlijke seksuele ervaringen te spreken met de leerkracht waar ze de dag na dien taalles van krijgen. Die relatie ligt anders met een externe

vormingswerker: na de vorming 'verdwijnt' deze gewoon, terwijl ze de leerkracht wel nog onder ogen moeten komen. En uiteraard mogen er tijdens een vorming geen taboes zijn! Het is ongelooflijk belangrijk dat ieder onderwerp zonder schroom of terughoudendheid besproken kan worden.

Is het de bedoeling om in de toekomst nog vormingen voor andere 'kwetsbare' doelgroepen te ontwikkelen?

Wel, concreet zit er nog een ander project in de pijplijn, in samenwerking met enkele studenten Sociaal Werk van de hogeschool HOWEST. Zij zullen, als onderdeel van een stageproject en onder begeleiding van het CGSO, een vormingsprogramma uitwerken voor jonge asielzoekers en migranten. Dit project wordt een zeer boeiende reis doorheen verschillende culturele, religieuze en opvoedkundige visies omtrent relaties en seksualiteit.

Maar daarnaast zijn er zeker nog verschillende doelgroepen voor wie een RSV-methode op maat zeer welkom zou zijn. Denken we maar aan personen met een fysieke beperking of personen die in het verleden te maken kregen met een welbepaalde vorm van (seksueel) misbruik, heel delicaat allemaal. Met de toenemende vergrijzing van de bevolking is het misschien ook zaak om ons toe te spitsen op een vormingspakket voor ouderen. Hoe gaan zij en hun omgeving om met seksualiteit? Wat als een ouder koppel samen in een woonzorgcentrum worden opgenomen? Zijn zij dan nog vrij om hun seksualiteit te beleven en hoe kan het verzorgend personeel hierin ondersteund en opgeleid worden? Er zijn dus zeker nog veel mogelijkheden tot uitbreiding, daar zijn we ons zeer bewust van. We proberen hier zeker verder in te investeren.

Wie kan beroep doen op jullie om een vorming te organiseren?

Zoals reeds gezegd kunnen scholen en voorzieningen steeds bij ons aankloppen voor een vorming op maat. Dit kan een vorming zijn voor de leerlingen, maar ook een bijscholing voor begeleidend personeel bijvoorbeeld. Maar niet enkel zij zijn onze doelgroep: ook jeugd- of andere verenigingen, woonzorgcentra of openbare diensten kunnen bij ons terecht voor een vorming voor hun leden en/of medewerkers. Wij bieden vormingen aan op maat en in overleg met de vormingsaanvrager. De onderwerpen van onze vormingen kunnen gaan van 'de eerste liefde' tot 'seksuele intimidatie op het werk'.

We hebben een zeer gemotiveerd team van vormingswerkers die met veel enthousiasme en kennis de vormingen in goede banen leiden.

Wie meer info wenst over onze werking of vormingen, kan steeds onze website raadplegen op www.cgsobrugge.be of contact opnemen via info@cgsobrugge.be of op het nr 050/33 69 70.

VORMINGEN 2016-2017

Het CGSO is gestart met de planning van vormingen voor scholen voor het schooljaar 2016-2017. Wees er tijdig bij om je vorming te boeken!

De tarieven van de vormingen blijven ongewijzigd, nl. 50€/u

Nancy Craeye

DIRECTRICE MEVR. NANCY CRAEYE VAN MPI DE KAPROENEN (GO!) SINT-MICHIELS OVER HET PROJECT:

"Relationele en Seksuele Vorming is sinds jaar en dag één van mijn stokpaardjes. Ook toen ik zelf nog voor de klas stond werkte ik heel intensief met de leerlingen rond thema's zoals hygiëne, relaties, weerbaarheid en seksualiteit. Onze school heeft doorheen de jaren ook grote inspanningen geleverd om een uitgebreid RSV beleid uit te werken.

Wij waren dan ook zeer enthousiast toen het CGSO ons benaderde om partner te worden bij het uitwerken van dit nieuwe vormingsprogramma. Een programma op maat van onze leerlingen, die met een zeer brede waaier aan uitdagingen te maken krijgen, dat konden we enkel toejuichen. Wij hopen met onze expertise deze nieuwe vorming mee 'vorm te geven'. En het is natuurlijk mooi meegenomen dat we met deze samenwerking de mogelijkheid krijgen om onze eigen leerkrachten een nog bredere basis aan kennis en informatie mee te geven. Deze vorming op maat zal hen ongetwijfeld verder kunnen ondersteunen in de uitwerking van de lessen RSV.

We kijken er in ieder geval naar uit om met deze nieuwe vorming en bijhorende leermiddelen aan de slag te gaan in onze school."

De Sleutelquiz

Verlag van de Sleutelquiz - tweede editie

Op vrijdag 22 april vond in het Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug de tweede editie van De Sleutelquiz plaats. Niet minder dan 16 ploegen van 4 deelnemers hadden zich ingeschreven om hun algemene kennis te komen testen. De diversiteit van de vragen werd door iedereen gesmaakt wat tot aangename reacties leidde maar ook tot gefronste wenkbrauwen bij sommige deelnemers die het opeens in Keulen hoorden donderen. Er waren mooie prijzen voor alle deelnemers die ons door welwillende sponsors ter beschikking werden gesteld (dank je wel, Niki, om hier voor te willen zorgen), niemand had dorst

(dank je wel, Patje, Carina, Evelyne, Annemie en Marleen!) en het moet gezegd, de organisatoren hebben veel plezier beleefd aan de voorbereiding van deze quiz en aan de avond zelf. Dank je wel aan alle deelnemers en afspraak op een volgende editie.

Eindrangschikking:

- 1 De Orde van de Droge Worsten
- 2 De Koekedozeklan
- 3 Hup Mariette

Gender Contact West-Vlaanderen

Gender Contact West-Vlaanderen is een zelfhulpgroep over genderidentiteit, transgenderisme en transsexualiteit. Het doel is het bevorderen van zelfrespect, zelfvertrouwen en zelfontplooiing door ervaringen uit te wisselen en te leren van elkaar. Dit in een ongedwongen sfeer, in een omgeving waar iedereen zichzelf kan zijn en waar steeds een luisterend oor te vinden is. Er zijn maandelijks samenkomsten in het Levenshuis te Brugge. Cavarria en het CGSO Brugge zijn partners.

Barbara, voorzitter van Gender Contact West-Vlaanderen, vertelt ons wat meer over de vereniging: Hoe lang bestaat de vereniging al en moet je lid worden?

De vereniging werd opgericht in juni 2013 en in augustus 2013 kwamen we voor het eerst bijeen. De oprichting gebeurde vanuit de nood aan een laagdrempelige bijeenkomst in West-Vlaanderen. De dichtstbijzijnde maandelijks bijeenkomst was toen Gender Express in Gent.

Gender Contact stelt bewust geen ledenlijst op. Wij registreren enkel voornaam en woonplaats van de aanwezigen. Mensen kunnen vrijwel anoniem bij ons langskomen. Dit is heel belangrijk voor personen die nog onzeker zijn. Zij kunnen zich bij ons voor de eerste keer outen, in alle anonimiteit en binnen een sociaal veilige omgeving.

Hoeveel leden of hoeveel mensen komen er gemiddeld naar een samenkomst?

De eerste paar maanden is het aantal aanwezigen gestaag gestegen naar gemiddeld 12 aanwezigen. Deze zomer is dit aantal plots gestegen naar gemiddeld 18 aanwezigen. Gezien het constant stijgend aantal aanmeldingen bij het UZ Gent Genderteam en gezien de groeiende media-aandacht, verwachten wij een nog verdere stijging van het aantal aanwezigen.

Komen de mensen van over heel West-Vlaanderen, ook uit andere provincies?

De mensen komen vooral van over heel West-Vlaanderen en in mindere mate uit Oost-Vlaanderen en verder. Er is ook wat interesse vanuit Zeeland.

Hoe verloopt zo'n samenkomst?

Wie zelfzeker is, stapt zo naar binnen en voegt zich gewoon bij de aanwezigen. Wie een eerste keer naar een bijeenkomst

gaat, raden wij aan de deurbel te gebruiken. Dan wordt deze persoon door iemand van het bestuur aan de deur ontvangen en wordt er een onthaalgesprek aangeboden. Tijdens het onthaalgesprek vertelt het bestuurslid wat de persoon van de bijeenkomst mag verwachten. Vaak worden meteen ook de belangrijkste vragen en twijfels waar die persoon mee worstelt in alle discretie besproken.

De avond verloopt in huiskamersfeer. Wij verwachten écht niet dat elke aanwezige zijn/haar leven uitgebreid vertelt. Onder alle aanwezigen, of in kleine groepjes, kan er over de meest uiteenlopende onderwerpen gesproken worden. Natuurlijk komen transgender gerelateerde onderwerpen het vaakst aan bod.

Komen zowel transgenders, transseksuelen als mensen die twijfelen om transgender te worden, langs?

BARBARA Auw (!) ... men 'wordt' geen transgender. Niemand kiest er voor om transgender te worden.

Even ter duiding:

'Transgender' is een overkoepelende term voor iedereen waarbij het geslacht en het gender in die mate uit balans zijn dat het de levenskwaliteit negatief gaat beïnvloeden.

'Cisgender' is een overkoepelende term voor iedereen waarbij het geslacht en het gender in die mate in balans is dat men er voor zichzelf geen vragen bij stelt, laat staan een negatieve invloed ervaart.

'Transseksuelen' zijn transgenders bij wie geslacht en gender zó erg in conflict zijn dat er een sterke wens ontstaat het lichaam aan te passen aan het gender om zodoende het conflict te verzachten.

De 'transitie' is het proces dat een transgender geheel of gedeeltelijk kan doorlopen. Het start bij de eerste medische consultatie en loopt tot zover men medisch in staat is het lichaam aan te passen. Een transgender kan op elk moment in de transitie stoppen én soms zelfs een stap terugzetten. Het komt erop aan een aanvaardbare balans te bereiken tussen geslacht en gender.

'Genderdysphorie' is de term voor het niet in balans zijn van geslacht en gender.

De aanwezigen vertegenwoordigen het brede spectrum van het transgender zijn.

Zo zijn er mensen die twifelen over hun ware identiteit. Ben ik wel transgender? Zij kunnen zich bij ons toetsen aan anderen en zo voor zichzelf uitmaken of zij wel verdere stappen moeten zetten.

Of mensen die om diverse redenen in hun leefwereld niet de mogelijkheid hebben zich als transman of transvrouw te outen. Zij kunnen bij ons in een huiselijke omgeving een avond gewoon zichzelf zijn.

Mensen die de wens hebben een volledige transitie te doorlopen, vinden bij ons tips en raad over een volgende stap in hun transitie.

Soms komen familie of vrienden met een transgender mee naar de bijeenkomst om antwoorden op hun vragen te krijgen en/of om steun te bieden.

Wat het uitwisselen van ervaringen betreft, wat is er meest aan de orde?

Elke transgender heeft wel ergens die 'rode draad' in hun levensverhaal: het zichzelf volledig wegcijferen en proberen het leven te leiden dat onder sociaal/maatschappelijke druk wordt opgelegd. Veel transgenders slagen er in om een schijnbaar normaal leven op te bouwen, een vriendenkring, een gezin, kinderen, werk, ... Dit vergt voortdurend een grote mentale inspanning die vaak niet vol te houden is. Wie uiteindelijk dan toch maar overweegt te leven zoals hij/zij werkelijk is, heeft ondertussen al heel veel te verliezen.

De mensen die bij ons komen ervaren meteen onderling begrip; net omdat iedereen een gelijkaardig levensverhaal heeft. Toch is het heel moeilijk elkaar op sociaal vlak concreet te helpen. Elke situatie is uniek en reacties op het outen kunnen variëren van onverwacht positief tot onverwacht negatief.

Het sociaal leven van een transgender kan volledig instorten na het outen. Bij bijeenkomsten over heel Vlaanderen kunnen zij terecht voor een ontspannen avond waarbij iedereen écht zichzelf mag zijn en waaruit kracht kan geput worden om hun eigen rode draad weer op te nemen.

Hebben jullie bepaalde doelstellingen voor de toekomst? Denken jullie er bv. aan om naast de samenkomsten andere activiteiten te organiseren?

Deze eerste 2 jaar hebben wij geijverd om onze vereniging financieel gezond te maken en zo onafhankelijk te worden van bijdragen van bestuursleden. Onze hoofddoelstelling was hierbij onze maandelijkse bijeenkomsten tot in de puntjes te verzorgen. Daarnaast hebben wij op regelmatige basis informatie, vragen en besommeringen uitgewisseld met de overkoepelende organisatie Cavaria.

Mede door de steun en gedrevenheid van ons bestuur is in september dit jaar onze zustervereniging Gender.aXept opgestart die in Kortrijk ook een maandelijkse bijeenkomst organiseert. Daarop zijn alle personen welkom die hun genderidentiteit een eigen persoonlijke invulling wensen te geven. Tussen beide verenigingen 'Gender.aXept' (Kortrijk) en 'Gender Contact' (Brugge) bestaat een nauwe band. Zo is er onder meer een gemeenschappelijk bestuurslid. Maar vooral het enthousiasme waarmee beide groepen vrijwilligers elkaars activiteiten ondersteunen is veelzeggend. De tweede bijeenkomst van Gender.aXept telde reeds 17 deelnemers en ook hun facebookgroep blijkt een schot in de roos.

De maandelijkse bijeenkomsten en de wisselwerking met Cavaria blijven ook in de toekomst de hoofdtaken van onze vereniging. Maar daar waar wij nu reeds studenten helpen bij hun eindwerk over transgenderthema's, willen wij dit in de toekomst verder uitdiepen tot het actief meewerken aan school-

vorming. We denken ook aan het organiseren van randactiviteiten zoals het in groep naar een film, - of toneelavond gaan.

Is er in Vlaanderen een goed vangnet voor mensen in de situatie? Waar situeert jullie organisatie zich daarbinnen?

Mensen moeten vaak eerst het idee "Ik ben toch niet gek!!!" overwinnen. Ook het vooraf telefonisch een afspraak moeten maken, is voor velen een te grote struikelblok. Het is een stuk eenvoudiger spontaan binnen te stappen op een transgenderbijeenkomst. Als het dan toch op het laatste moment aan moed ontbreekt, is er niets verloren en kan die persoon het bij een volgende gelegenheid opnieuw proberen.

Het Transgender Infopunt (TIP) houdt een zorgkaart bij die o.a. de psychiaters/psychologen weergeeft die hebben aangegeven dat zij vertrouwd zijn met genderdysphorie. Op vandaag toont deze zorgkaart ruim 40 locaties in Vlaanderen waarvan 7 locaties in West-Vlaanderen. Het TIP verzamelt op hun website <http://transgenderinfo.be> heel wat objectieve informatie over het transgender thema.

Zijn er nog zaken die je graag wil meegeven?

BARBARA 'Onbekend is onbemind'. Op radio en TV komt genderdysphorie steeds vaker aan bod. Dit helpt om het transgender zijn geleidelijk aan uit de taboesfeer te halen. De frequente gevallen van transfoob geweld duiden er op dat er nog een lange weg te gaan is tot genderdysphorie door de maatschappij algemeen erkend wordt en dat het transgender zijn als iets vanzelfsprekends beschouwd wordt.

'Een gezonde geest in een gezond lichaam' is een vaak gebruikte leuze. Maar al te vaak wordt vergeten dat de geest de mensen maakt tot wie ze zijn. Zovele mensen blijven zichzelf ondanks dat hun lichaam niet meer mee wil door ziekte, ongeval of ouderdom. Een transgender moet het stellen met een lichaam dat niet, of niet helemaal, in overeenstemming is met de geest.

En: Ik hoop dat ooit de noodzaak voor verenigingen als de onze zal verdwijnen. Dat een baby als kind kan opgroeien en als mens kan leven.

In aansluiting op de kennismaking met Gender Contact West-Vlaanderen maken we kennis met transgender Julie. Zij is 46 jaar oud, heeft 2 kinderen, een dochter van 19 en een zoon van 15, en woont samen met haar vriendin.

Hoe ben je, hoe sta je in het leven en waar hecht je veel belang aan?

JULIE Ik zie mezelf als iemand met een sterk karakter en toch heel gevoelig. Ik doe mijn best zoals de meesten en hoop vooruit te komen in het leven. Ik voel mij goed in mijn vel en hoop dat ik nog wat mag genieten van het leven. Ik heb namelijk op medisch gebied al een woelig verleden.

Eerlijkheid, openheid, respect en eerbied draag ik hoog in het vaandel. Gewoon mezelf kunnen zijn zonder veroordeeld of belachelijk te worden gemaakt. Veilig door het leven te kunnen gaan met de persoon die ik wens (wie dat ook moge zijn).

Je persoonlijke situatie, kan je daar iets meer over vertellen?

Als kind was ik al anders dan de anderen maar toen wist ik nog niet waardoor, in die tijd moest je je gedragen zoals je werd opgedragen of je kreeg een draai om je oren. Mijn interesses waren niet zoals die van andere jongens maar ik moest toch meedoen met de groep.

De media waren niet zoals nu dus informatie was schaars om niet te zeggen onbereikbaar.

Het was pas toen ik in het leger zat als vrijwilliger (dienstplicht zonder inkomen was geen optie dus ben ik om een inkomen te hebben als vrijwilliger in het leger gegaan) dat ik begon te ervaren dat ik eigenlijk veel meer vrouwelijke eigenschappen had dan mannelijke.

Hoe verliep de psychologische begeleiding?

Het was pas toen mijn vader stierf dat ik echt stilgestaan ben bij zijn en mijn leven. Toen heb ik de beslissing genomen dat het leven veel te kort was om nooit jezelf te kunnen zijn. Ik heb toen 7 maanden moeten wachten op een eerste consultatie bij een psycholoog van het UZ Gent. In die periode ben ik alles verloren wat ik had, buiten mijn inkomen. Eenmaal ik in het programma van het UZ Gent zat verliep alles redelijk vlot, alleen was de revalidatie na elke operatie, gezien mijn kanker verleden, elke keer toch wel vrij zwaar voor mij.

Voel je je aanvaard door je familie? Door je omgeving?

Ja, hoewel het bij sommige gewoon uit respect is en ook niets meer. Mijn dochter zie ik bijna nooit en mijn ex kan mij niet aanvaarden als zijnde een vrouw.

Gelukkig heeft mijn zoon er geen problemen mee waardoor ik met hem een normale relatie heb.

De meeste mensen geven mij een positieve indruk.

Zijn er zaken die je mist uit je vorig leven?

Ja, toch wel, alles is een stuk moeilijker nu maar het gevoel ten alle tijde jezelf te kunnen zijn en je te mogen kleden zoals jij het wil, is gewoon fantastisch. Ik heb er geen spijt van dat ik deze stap gezet heb.

Je professioneel leven: wat betekende de verandering van geslacht, heb je de job die je deed verder kunnen zetten?

Ja en nee, ik doe nu alleen nog administratief werk maar ik moet dan ook eerlijk toegeven dat mijn lichaam door slijtage (kankerverleden, hernia, schouderoperatie, andere schouder ook pijnlijk, scoliose waardoor mijn spieren ontsteken, etc...) niet meer zou kunnen wat ik vroeger deed.

Ken je veel mensen in een gelijkaardige situatie? De ervaringen die uitgewisseld worden: is dit bv. rond aanvaarding bij de familie?

Ja, ik ken toch wel wat mensen en facebook is een goede tool om contacten te maken. Ik praat af en toe ook wel met gelijkgezinden en help ook wel met raad en daad als dat kan. Natuurlijk, door Gender Contact mee op te richten heb ik wel heel veel mensen leren kennen die min of meer in hetzelfde schuitje zitten.

Familie: ja, dat is bij iedereen anders en ligt heel erg gevoelig. Mocht de maatschappij wat minder hard zijn dan zou het voor de familie ook makkelijker worden.

Wij weten niet altijd even goed hoe om te gaan met een transgendere persoon... Wat verwacht je van mensen, kan je tips geven?

Laat iedereen zijn leven leiden (lijden) zoals hij of zij dat wil. 'Stop discriminatie' en wees vooral niet jaloers, 'het gras is altijd groener aan de andere kant van de weide'. Iedereen heeft het recht op wat geluk en liefde! Wij zijn ook maar mensen. Wie bepaalt de norm?

Julie, hartelijk dank voor de openhartigheid, wil je nog iets meegeven om af te sluiten?

Het is heel moeilijk om iets te schrijven zonder dat je iemand kwetst of ermee op zijn tenen trapt, als ik iemand kwets met iets wat ik verkeerd geschreven of geformuleerd heb dan was dat zeker niet mijn intentie. Wat ik tot slot nog wil meegeven: help elkaar!

GENDER CONTACT WEST-VLAANDEREN

E gendercontactwvl@gmail.com
T 0498 16 21 43
W www.facebook.com/Gender.Contact.WVL

Wanneer
 elke vierde vrijdag van de maand, om 20u

Waar
 het Levenshuis
 Koningin Elisabethlaan 92, 8000 Brugge

Locatie onder voorbehoud. Check steeds vooraf de Facebookpagina.

GENDER.AXEPT

E genderaXept@gmail.com
T 0472 50 09 58 of 056 37 40 08
W www.facebook.com/groups/GenderaXept

Wanneer
 elke derde donderdag van de maand
 van 19 uur tot 23 uur

Waar
 Vrijzinnig Centrum Mozaïek
 Overleiestraat 15A, 8500 Kortrijk

WEBSITES

www.transgenderinfo.be
 (met contactgegevens alle genderorganisaties (West-) Vlaanderen

www.cavaria.be (met contactgegevens alle transgender/holebi organisaties (West-) Vlaanderen

BIOGRAFIE DICHTER JORIS VANHAELEWYN

Joris Vanhaelewyn, geboren te Brugge op 13 juni 1936. Volgde het secundair onderwijs aan het Koninklijk Atheneum te Brugge. Behaalde het diploma van licentiaat in de pedagogische wetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Gent. Was er wetenschappelijk medewerker van 1960 tot 1965. Oefende van 1965 tot 1980 functies uit in het kader van de officiële Belgische Ontwikkelingssamenwerking in Burundi en Rwanda; was o.a. in Rwanda onderwijsinspecteur lerarenopleiding voor de normaalscholen. Werd leraar psychopedagogiek aan de Rijksnormaalschool te Kortrijk. Verbleef nog even in Kinshasa voor de Ontwikkelingssamenwerking. Was van 1983 tot 2001 actief te Brussel in de onderwijsdepartementen. Publiceerde vakliteratuur en poëzie. In januari 2015 verscheen 'Zwaar Weer', één van zijn vele gedichtenbundels. Uit deze bundel koos de auteur enkele teksten voor publicatie in De Sleutelbrug.

er zijn nog wilden

een horrorstory
ondanks de goede zorgen
van de witte paters
de broeders van liefde
en Leopold II

de wilden
ze trekken door de Kivu
bouwen nesten langs de Rusizi
zaaien terreur in Uvira
bedreigen Goma en Bukavu
en liggen op de loer in Rutshuru

onzichtbaar in het hoge buffelgras
de eucalyptusbossen de moerassen
plegen zij raids en hinderlagen
van bloed en chaos

ze dragen lange messen
machetes knuppels en geweren
gescheurde uniformen kapotte laarzen
ze stinken naar verbrande hutten
naar belegen zweet en drek

glimmende grijnzende muilen
nerveuze zwarte tronies
stomdronken stoned in trance

onvoorspelbare psychoten
wreeddaardige perverse doders
beesten door de duivel uit de hel gezet

ze gillen en ze dansen
en zwaaien met hun stengun
mon frère tu es mon flère
Jésus indépendance Jésus

er zijn nog wilden

werelderfgoed

www.vrijzinnigbrugge.be

De Vrijzinnige telefoongids

www.facebook.com/groups/VCDeSleutelbrug

VC BRUGGE de Sleutelbrug

Vrijzinnig Huis | Beenhouwersstraat 1-3 | 8000 Brugge
William Pharasyn | voorzitter
E info@vrijzinnigbrugge.be | T 0495 71 36 27

HUISVANDEMENS

Jeruzalemstraat 51 | 8000 Brugge
E brugge@deMens.nu | T 050 33 59 75

MORELE BIJSTAND

Coördinatie Stuurgroep Morele Bijstand: huisvandeMens
Ziekenhuizen | woon- en zorgcentra

- Campussen Sint-Jan | SFX en de Palliatieve zorgeneheid 'De Vlinder' | T 050 45 27 95
E morele.consulenten@azsintjan.be
Evelyne Jiroflée en Marieke Denolf
- Campus SFX en de Palliatieve Zorgeneheid 'De Vlinder'
T 050 45 16 85
- WZC De Vliedberg en Van Zuylen | T 0471 55 09 85
E morele.consulenten@azsintjan.be | Chantal Wittebolle
- WZC Minnewater | Het Hallenhuis | Ten Boomgaard
Sint-Clara | Zeven Torentjes | Ter Potterie
T 0478 52 28 67
E nicolas.vermoortele@ocmw-brugge.be
Nicolas Vermoortele

PLEEGZORG WEST-VLAANDEREN

Vrijzinnige Dienst voor Pleegzorg
Ruddershove 4 | 8000 Brugge | T 050 32 72 70
Antenne Kortrijk | T 056 22 52 85 | info@pleegzorgvwl.be

HVV BRUGGE 2 | Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging
T 050 37 55 34 | E eliro@telenet.be

HVV BRUGGE 3 | T 050 35 10 86

JAARPLANNING DEADLINES

RESPECTEER DEZE DEADLINES
VOOR HET TOESTUREN VAN GEGEVENS

Editie oktober-november-december
vrijdag 26 augustus

Editie januari-februari-maart
donderdag 18 november

HVV - OVM BRUGGE

Oudervereniging voor de Moraal
E info@ovmbrugge.be | T 050 35 30 97
www.ovmbrugge.be

WF WILLEMSFONDS

Brugge en Brugs Ommeland
T 0477 59 17 94 | E katrien.dotselaere@telenet.be
www.willemsfondsbrugge.be

AVF VERMEYLENFONDS

Brugge
T 050 35 94 39 | E j.ducazu@scarlet.be

STICHTING VOOR MORELE BIJSTAND AAN GEVANGENEN

| T 0494 05 34 81

SOS NUCHTERHEID | T 0477 37 38 65

UPV BRUGGE

Uitstraling Permanente Vorming VUB | T 0475 61 77 24

CGSO BRUGGE

centrum voor geboorteregeling en seksuele opvoeding
Koningin Elisabethlaan 92 | 8000 Brugge
T 050 33 69 70 | E info@cgsobrugge.be
www.cgsobrugge.be

LEIF WEST-VLAANDEREN

Levensende Informatieforum
Koningin Elisabethlaan 92 | 8000 Brugge
T 050 34 07 36 | E leif@levenshuis.be
www.levenshuis.be

BUC BRUGS UNIVERSITAIR CENTRUM

E upv@vub.ac.be | T 02 614 82 20
www.vub.ac.be/UPV

VRIENDEN VAN HET GO! BRUGGE

T 059 50 41 81 | E vriendengo@gmail.com
www.vriendengo.be